



NÕUDED POOLLOODUSLIKE KOOSLUSTE TAASTAMISE JA HOOLDAMISE TULEMUSELE

Projekti „LIFE to alvars“ koolitus taastajatele V

Annely Esko

Projektikoordinaator

11.04.2017 Koguval



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele

ÜF määrus- TAT

(Toetuse andmise tingimused avatud taotlemise korral meetmes „Kaitsealuste liikide ja elupaikade säilitamine ning taastamine” tegevuste „Kaitstavate elupaikade taastamine” ja „Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud” raames

- § 5. Toetatavad tegevused

(10) Lõige 1 punktis 1 nimetatud tegevuse elluviimisel tuleb lähtuda keskkonnaministri 1. juuni 2004. a määruse nr 62 „Loodushoiutoetuse taotlemise, taotluse läbivaatamise ja toetuse maksmise kord, nõuded toetuse maksmiseks ja toetuse määrad” § 5 lõigetes 1 (välja arvatud punktis 3) ja 2 toodud nõuetest.

Lõikes 10 nimetatud saavutatava seisundi nõuetele vastavust hindab Keskkonnaamet.

(11) Lõike 1 punktide 2–4 kohaste soetuste kasutamisel tuleb järgida maaeluministri 22. aprilli 2015. a määruse nr 38 „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus” §-des 8–10 toodud nõudeid (välja arvatud § 8 lg 9 ja lg 10) kui käesolevast määrusest ei tulene teisiti.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele

ÜF määrus- TAT

(Toetuse andmise tingimused avatud taotlemise korral meetmes „Kaitsealuste liikide ja elupaikade säilitamine ning taastamine” tegevuste „Kaitstavate elupaikade taastamine” ja „Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud” raames



Loodushoiutoetuse määrus



Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse määrus



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele

Keskkonnaameti koostatud juhendmaterjalid

Eraldi poollooduslike koosluste hoolduskavad on koostatud rannaniitude, puisniitude ja karjamaade, loopealsete ja kadastike, lamminiitude ning soostunud ja aruniitude kohta. Need on väga põhjalikud ülevaated elupaiga väärtustest ning taastamise põhimõtete kohta.



Poollooduslike koosluste hoolduskavad

<https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/maahooldus>



Lühijuhised poollooduslike koosluste taastamiseks

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/public/LK_nouded_PLK_taastamisel.docx



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Loodushoiutoetuse määrus

§ 5. Nõuded toetuse maksmiseks

(1) Toetust makstakse tingimusel, et poolloodusliku koosluse taastamisel kohustub taotleja:

- 1) mitte kasutama kasvuregulaatoreid;
- 2) mitte kündma ja külvama;
- 3) mitte rajama kuivendussüsteeme;
- 4) mitte kasutama pestitsiide või väetisi (sh meliorante) lepingu kehtivuse ajal ega aasta jooksul pärast selle lõppemist;
- 5) mitte kasutama lindude peletamise vahendeid;



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Loodushoiutoetuse määrus

§ 5. Nõuded toetuse maksmiseks

(1) Toetust makstakse tingimusel, et poolloodusliku koosluse taastamisel kohustub taotleja:

13) poolloodusliku koosluse tihedast pilliroost puhastamisel pilliroogu niitma või purustama ja pärast niitmist või purustamist karjatama loomi või tõrjuma pilliroogu karjatamise teel, kui karjatamiskoormus on vähemalt **1,5 lü/ha** ning taastamise tulemusena ei tohi pilliroog ja muu rohttaimestu olla kõrgem kui **0,5 m**;



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Loodushoiutoetuse määrus

§ 5. Nõuded toetuse maksmiseks

(1) Toetust makstakse tingimusel, et poolloodusliku koosluse taastamisel kohustub taotleja:

15) niitude või loopealsete võsast või tihedast pilliroost puhastamisel ning puisniidul ja puiskarjamaal puurinde liituvuse vähendamisel puistu grupilise struktuuri taastamise eesmärgil tuleb raiutud võsa või eemaldatud pilliroog **koristada, põletada või peenestada**;

16) purustama või niitma **kuni 1,5 meetri** kõrguse hõreda võsaga ebatasase või mätastunud koosluse, kuid **võib jätta võsa koristamata**;



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Loodushoiutoetuse määrus

§ 5. Nõuded toetuse maksmiseks

(1) Toetust makstakse tingimusel, et poolloodusliku koosluse taastamisel kohustub taotleja:

15) niitude või loopealsete võsast või tihedast pilliroost puhastamisel ning puisniidul ja puiskarjamaal puurinde liituvuse vähendamisel puistu grupilise struktuuri taastamise eesmärgil tuleb raiutud võsa või eemaldatud pilliroog **koristada, põletada või peenestada**;

16) purustama või niitma **kuni 1,5 meetri** kõrguse hõreda võsaga ebatasase või mätastunud koosluse, kuid **võib jätta võsa koristamata**;



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Loodushoiutoetuse määrus

§ 5. Nõuded toetuse maksmiseks

(1) Toetust makstakse tingimusel, et poolloodusliku koosluse taastamisel kohustub taotleja:

17) puisniidul ja puiskarjamaal ei tohi puurinde liituvust vähendada korraga rohkem kui 4 astme võrra;

19) puisniidu ja puiskarjamaa taastamistöõde lõppemisel tagama puistu liituvuse 0,2–0,4 ja põõsarinde liituvuse kuni 0,1 ning loopealsete taastamistöõde lõppemisel kadakate ja muu puittaimestiku liituvuse kuni 0,3;



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Loodushoiutoetuse määrus

§ 5. Nõuded toetuse maksmiseks

(1) Toetust makstakse tingimusel, et poolloodusliku koosluse taastamisel kohustub taotleja:

20) tegema taastamistööd selliselt, et maha ei jää raidmeid, mille diameeter on üle 5 cm ja (**VÕI**) pikkus üle kui 50 cm ning kännud on lõigatud võimalikult madalalt, mitte kõrgemalt kui 15 cm maapinnast;

21) taastamistöode lõppemisel tagama alal hooldustegevuse viie aasta jooksul.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Loodushoiutoetuse määrus

§ 5. Nõuded toetuse maksmiseks

(2) Ühele loomühikule (lü) vastab:

- 1) üks täiskasvanud veis või hobune;
- 2) kaks mullikat või sälgu;
- 3) kolm vasikat või varssa;
- 4) viis lammast või kitse.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse määrus

Taristu, karja või töövahendite soetamisel tuleb järgida poollooduslike koosluste hooldamise toetuse põhitegevuse, karjatamise ja niitmise nõuded.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse määrus

§ 8. Põhitegevuse nõuded

(1) Taotleja hooldab kohustuseperioodi jooksul poollooduslikku kooslust määruuses sätestatud nõuete kohase niitmise või karjatamise teel. Tulenevalt kaitse-eeskirjast, kaitsekorralduskavast või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavast võib Keskkonnaamet ette näha määruuses sätestatust erinevaid hooldustingimusi.

(2) Taotleja peab poollooduslikku kooslust hooldama viisil, mis on saanud Keskkonnaameti nõusoleku.

(3) Puisniitu tuleb hooldada niitmise teel.

(4) Puiskarjamaad tuleb hooldada karjatamise teel.

(5) Rannaniidul ja loopealsel on lubatud ainult karjatamine.

Niitmine on lubatud, kui see on vajalik liigikaitsete eesmärkide saavutamiseks või kui alal on võimalik teha heina ja niide kokku koguda ning kui Keskkonnaamet on andnud niitmiseks nõusoleku.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse määrus

§ 8. Põhitegevuse nõuded

(7) Poolloodusliku koosluse esinemisala, mida hooldatakse karjatamise teel, võib eelnevalt niita, kui niitmine ja niite kokkukogumine toimub enne 1. augustit ning 1. oktoobriks on hooldataval alal saavutatud § 10 lõikes 3 sätestatud tulemused. Loopealsel ja rannaniidul on eelnev niitmine lubatud üksnes Keskkonnaameti nõusolekul.

(8) Poolloodusliku koosluse esinemisala ei tohi hekseldada, kui määruses ei ole sätestatud teisiti.

Karjatavat poollooduslikku kooslust, mille kohta toetust taotletakse, on lubatud üle niita või hekseldada üksnes Keskkonnaameti eelneval kirjalikul nõusolekul, sealjuures võib Keskkonnaamet vajaduse korral seada tingimuseks niite või heksli kokkukogumise.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse määrus

§ 8. Põhitegevuse nõuded

(9) EI KOHALDU (Koolitus)

(10) EI KOHALDU (Koolitus)

(11) Poolloodusliku koosluse heas seisundis hoidmise või seisundi parendamise eesmärgil on Keskkonnaametil õigus seada ala hooldamiseks järgmisi lisatingimusi:

- 1) poollooduslikult koosluselt tuleb eemaldada puittaimestik, sealhulgas võsa, kadakas, mänd ja juurevõsu;
- 2) poollooduslik kooslus tuleb üle niita või hekseldada;
- 3) poollooduslik kooslus tuleb jagada väiksemateks kopliteks.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse määrus

§ 9. Niitmise nõuded

(1) Poolloodusliku koosluse esinemisala ei tohi niita enne **10. juulit**.

Kui Keskkonnaamet on andnud nõusoleku, et niitmine võib toimuda alates muust tähtpäevast, või kui muu tähtpäev on ette nähtud kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas, ei tohi poollooduslikku kooslust niita enne nimetatud tähtpäeva.

(2) Niidetav poollooduslik kooslus peab olema niidetud ja niide kokku kogutud **1. septembriks**.

Kokkukogutud niide peab olema alalt ära viidud niitmisele järgneva aasta **1. aprilliks**. Keskkonnaameti nõusolekul võib niite äraviimise kuupäeva muuta.

(3) Niidetava poolloodusliku koosluse esinemisala, mis on suurem kui 15 hektarit, välja arvatud puisniit, tuleb niita keskelt-lahku, servast-serva või muul meetodil, kui Keskkonnaamet on andnud selleks nõusoleku.

Tööde alustamisest tuleb teavitada Keskkonnaametit.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse määrus

§ 10. Karjatamise nõuded

(1) Poolloodusliku koosluse esinemisalal tuleb alustada karjatamisega kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas sätestatud tähtpäeval. Kui kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas ei ole nimetatud tähtpäeva sätestatud, võib karjatamisega alustada **taotleja valitud ajal**, kui Keskkonnaamet on andnud selleks nõusoleku.

(2) Rannaalal tuleb alustada karjatamisega **hiljemalt 31. mail**.

Kui Keskkonnaamet on andnud nõusoleku, et karjatamine võib toimuda alates muust tähtpäevast või kui muu tähtpäev on ette nähtud kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas, tuleb karjatamisega alustada nimetatud tähtpäeval.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse määrus

§ 10. Karjatamise nõuded

(3) Karjatamise tulemusena peab 1. oktoobriks kogu taotletaval alal olema visuaalselt tuvastatav, et loomad on alal toitunud selliselt, et rohustu on vähemalt 50 protsendi ulatuses madalaks söödud ning ülejäänud alal on rohustu valdavalt söödud.

(4) Poollooduslikul kooslusel, mille kohta toetust taotletakse, on keelatud anda loomale lisa sööta.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele

Keskkonnaameti koostatud juhendmaterjalid

Eraldi poollooduslike koosluste hoolduskavad on koostatud rannaniitude, puisniitude ja karjamaade, loopealsete ja kadastike, lamminiitude ning soostunud ja aruniitude kohta. Need on väga põhjalikud ülevaated elupaiga väärtustest ning taastamise põhimõtete kohta.



Poollooduslike koosluste hoolduskavad

<https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/maahooldus>



Lühijuhised poollooduslike koosluste taastamiseks

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/public/LK_nouded_PLK_taastamisel.docx



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Lühijuhised poollooduslike koosluste taastamiseks

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/public/LK_nouded_PLK_taastamisel.docx

Taastamise üldnõuded

- Taastamistöid ei tohi läbi viia linnurahu ajal 15.04-15.07.
- Taastamistöodel ei tohi kahjustada pinnast. Töö teostamiseks valida sobivad ilmastikuolud ja aastaaeg vastavalt kasutatavale tehnikale. Rööbaste ja muude pinnasekahjustuste vältimiseks kasutada raskeid masinaid vaid külmunud või läbi kuivanud pinnasel. Erilist ettevaatust tuleb rakendada niiskematel aladel. Kui siiski on tekkinud rööpad, tuleb need tekkimisele järgneva aasta jooksul tasandada (st. enne kui rööbastele on tekkinud uus taimestik).
- Raiutud materjal (nii puud kui põõsad) tuleb sama taastamishooaja jooksul kokku koguda ja sobivas kohas põletada või väljaveoks/hakkeks ladustada. Ladustatud materjal (sh hakkepuu) peab olema alalt eemaldatud niipea kui võimalik ja hiljemalt KIK projekti lõpuks.



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Lühijuhised poollooduslike koosluste taastamiseks

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/public/LK_nouded_PLK_taastamisel.docx

Taastamise üldnõuded

- Põletamiseks või ladustamiseks tuleb valida varasem tiheda puittaimestiku alune pind. Vältida tuleb arheoloogilise või kultuurilise tähtsusega maastikuelementide kahjustamist, samuti teadaolevate kaitsealuste taimede kasvukohtade kahjustamist.
- Raidmete põletamine on keelatud tuleohtlikul perioodil, põletamisel tuleb järgida tuleohutuse nõudeid.
- Ladustatud raiematerjali äraveoks sõlmida juba taastamise eelselt maaomanikega kokkulepped teede ja metsasihtide kasutamiseks ning vältida nende kahjustamist.
- Taastamisalale ei tohi jääda raidmeid, mis on üle 5 cm läbimõõduga ja rohkem kui 0,5 m pikad – võimalusel eemaldada kõik raiejäätmed.
- Tiheda puude või põõsaste grupi suurus peab olema väiksem kui 0,05 ha (vähem kui 500 m²).



Nõuded poollooduslike koosluste taastamise tulemusele



Lühijuhised poollooduslike koosluste taastamiseks

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/public/LK_nouded_PLK_taastamisel.docx

Taastamise üldnõuded

- Puittaimede eemaldamisel alale jäänud kändud ei tohi olla kõrgemad kui 10 cm. Vajadusel teostada raie järgselt kändude freesimine.
- Lehtpuuvõsa kändu- ja juurevõrseid tuleb raiele järgnevatel aastatel tõrjuda (purustada, niita).
- Kui taastatakse karjatamise teel, siis rajatav karjaaed peab olema piisavalt tugeva konstruktsiooniga, et tagada kariloomade püsimine taastataval alal.
- Sõltuvalt taastatavast elupaigast ja ala seisukorrast kestab koosluse hoolduskõlbulikuks taastamine 1-4 aastat.
- Karjatatavate koosluste puhul alustada karjatamisega koheselt peale puude/võsa/pilliroo eemaldamist, et vältida puude/võsa/pilliroo tagasi kasvamist.





Aitäh!

